

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

708

Szerző:

Hely:

Az Országos Magyar Szépművészeti Museum vidéki kulturmunkája

Idő: "1943"

Személy:

Helyszám:

Országos Magyar Szépművészeti Múzeum, Budapest, 1943. I. 18.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A magyar képzőművészeti élet az a tere kulturánknak, amely a legteljesebben centralizálódott Budapestre. Legszámtottevőbb művészeti egyesüléseink székhelye, a főiskola is Budapesten van, a képeladás innét indul el, nyilvános kiállítási helyiségek itt állnak a művészeknek rendelkezésükre és így tovább minden vonatkozásban Budapesté az egyeduralom. Itt vannak a legszebb magángyűjtemények, Itt van a legjelentősebb muzeum is: a Hősök terén pompázó Szépművészeti Muzeum.

Nem csoda tehát, ha a magyar vidéki városok képzőművészeti kulturája a fővárossal szemben elmaradt. Ezen az áldatlan helyzeten azonban minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni kell, a főváros gazdagságából a vidéknek is kelet juttatni. Ezt a célt szolgálta már régebben is az, hogy a vidéki városok képzőművészeti gyűjteményeit a Szépművészeti Muzeum letétekkel gazdagította. Így került le Egerbe, Székesfehérvárra, Debrecenbe, Szegedre egy csomó képzőművészeti alkotás, amelyek állandóan hozzájárulnak ahhoz, hogy az ottani érdeklődők legalább némi képet nyerjenek magyar képzőművészet kialakulásáról.

A vallás- és közoktatási miniszteriummal egyetértésben ezeket a letéteket Csánky Dénes a Szépművészeti Muzeum főigazgatója újabtan nem csekély mértékben gazdagította. Ezzel párhuzamban indultak meg a vidéki városokban rendezett művészeti hetek, amelyek művésztink mai termését mutatják be vidéken és ami talán még fontosabb, a kiállításoknak ama sorozata, mely a Szépművészeti Muzeum gazdag anyagát más és más szempontok figyelembevételével mutatja be a vidék közönségének. Így jött létre a Kolozsvárott a biedermeier-kiállítás, a Paál László és Székely Bertalan remekait ismertető tárlat, Pécsen a biedermeier-kiállítás, az Egyházművészeti kiállítás, Győrött a XIX—XX. század külföldi mestereinek kiállítása, a XX. század magyar mestereinek kiállítása, és legutóbb a száz év magyar festészetét bemutató tárlat, mely nemrégiben nyílt meg és egyik fénypontja a város kiváltságnyerésének 200 éves fordulóját ünneplő kulturaprogramnak.

A győri kulturházban néhány jól megvilágított teremben talált megfelelő helyet a kiállítás, mely a múlt század elejétől egészen Csók Istvánig végigvezet száz év magyar festészetének történetén. Csók az egyetlen élő magyar művész, aki szóhoz jutott, a maiak az előző tárlaton voltak láthatók.

A győriek ezen a kiállításon igen jól összeválogatott képsorozatban végigkísérhették száz év magyar festészetének hatalmas történetét. Gyönyörködhettek Barabás Miklós egy rinom arcképében, Borsos József három művében az Elégedetlen festőben, az Özvegyben, és Zitterbach Mátyás remek arcképében. Mellettük azonban nem csekély megértésre talált Brocky Károly két meleg érzékiségű festménye: az Anya és gyermeke, valamint női mellképe is. Szintén a biedermeier világába vezetett Györgyi Alajos finom önarcképe, de Kovács Mihály önarcképe sem volt megvetendő. Ebből a társaságból nem maradhatott el természetesen a Markó-család sem. Id. Markó Károlyt két idealizált festménye, fiát Károlyt, Kecsepásztorra képviselte. A naiv Molnár Józsefet bájos fürdő leányai mutatták be. Ennek a biedermeier együttesnek terme volt talán a kiállítás legszebben sikerült terme, egységes zárt hangulata egy régen eltűnt világ vonzó korát idézte fel.

A magyar romantikát Madarász Viktornak kitűnő tanulmánya vezette be, mely a Hunyadi László siratásához készült és szabad festőiségében tultesz a nagy kompozíción; ennek a kornak tájképfestéséből Telepy Károly tátrai látkepe látható.

De ime beléjuttottunk történelmi festészetünk fénykorába, nagy művelőjének Székely Bertalannak Golgotáját, Izsó Miklósról festett erőteljes arcképét és remek Boldog anyját láthattuk. Nem hiányozhatott természetesen Than Mór sem, Kun László és Rudolf találkozását ábrázoló olajvázlata került a kiállításra, Wagner Sándort pedig Magyar lovak címet viselő alkotása mutatta be. Beniczur Gyula pompaszertető művészetéből is kaptak a győriek jellegzetes izelítőt. Liezen-Mayer Sándor, aki győri születésű volt, Szent Erzsébet magasztalója volt itt is Erzsébet szentté avatása című képével, amelyhez egy bibliai kompozíciója járult. A folyton felfelé ivelődő vonal Lotz Károlyhoz vezetett, pihenő táncosnőjével és leánya arcképével sugározta parnassusi derűjét. De még tovább emelkedhettünk. Munkácsy Mihály Paál László, Mészöly Géza, Szinyei-Merse Pál művei következtek.

Legnagyobb festőnk, Munkácsy Mihályt jól jellemezte Falu rosszája és erdőrészlete, Mészölyt Itatása és Vándorcigányai, Paált Erdei utja, míg Szinyei örök derűjét szimpompás Parkrészlete sugározta.